HUMURAĴOJ DEBUTAS EN "ABC" 3
EN CURITIBA: 4-A SUDBRAZILA RENKONTIĜO 5
"PERSONE": CLEONICE PRI ŜI MEM 6

ABC

en la Internacia Lingvo Esperanto

mal. frota, 278 cep 91350 porto alegre, rs, brazilo

1-A JARKOLEKTO
NOV. 1988/ FEB. 1989

2

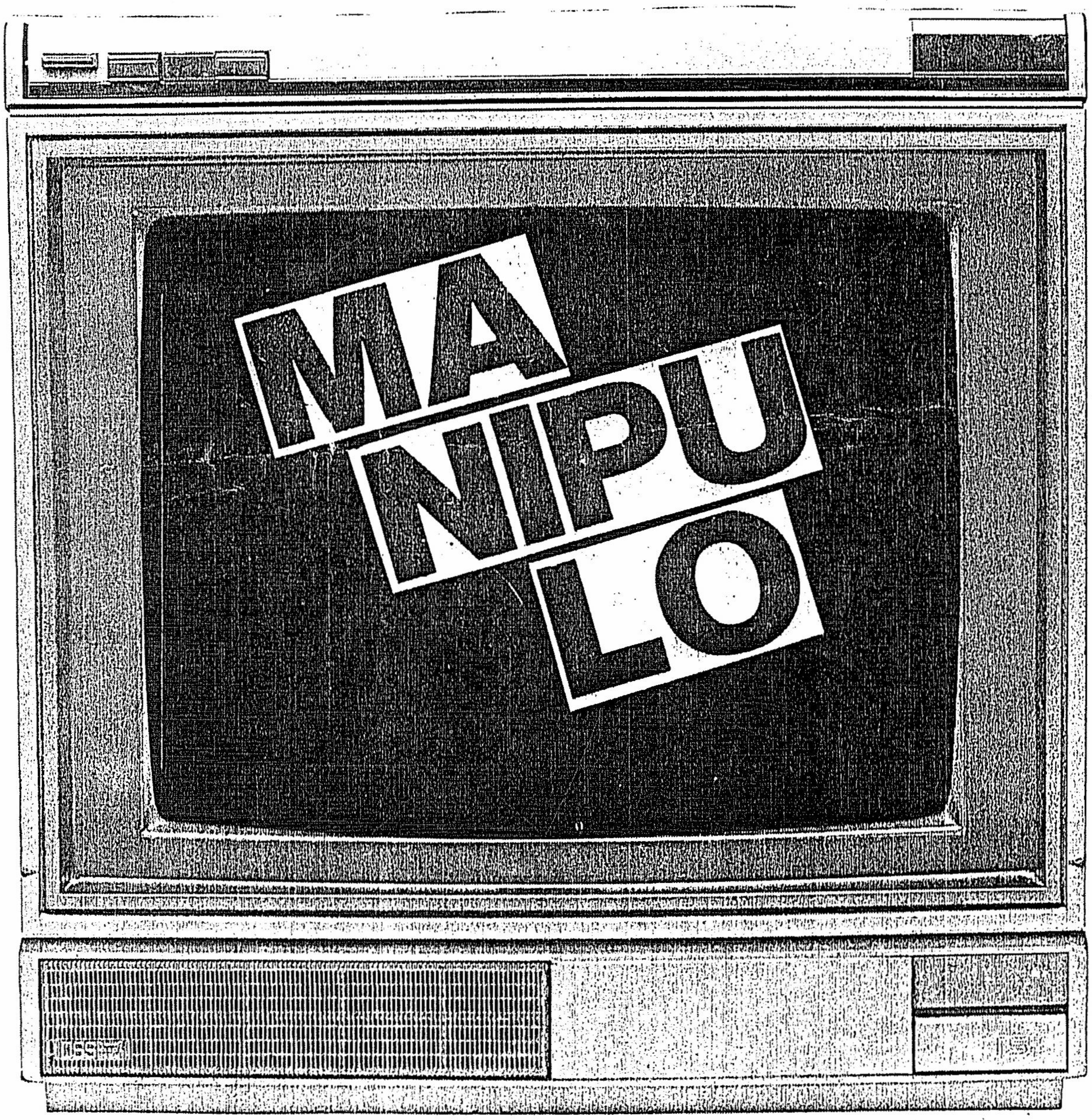

TELEFIAĴOJ

Brazilo estas lando de flagilaj institucioj kaj nereliefa formado de respekto al la publika opinio.En tiu kunteksto la televido senskrupule estas je la servo de la plej absurdaj trompoj kaj falsaĵoj.Demonstebla tezo sen la neceso memorigi pri ĝia preskau 38-jara historio.Sufiĉas ŝalti la "hejman aparaton" hodiaŭ, nun mem, por konstati kia fantazia estas la spektaklo pere de kiu ĝi pluas aliŝanĝas la vivon pere de ĉiuj kanaloj kaj varienhava programo.La unua paŝo al demonstracio estas ŝalti la ĉampionon pri spektado en la tuta Brazilo.Kun preskaŭ totala kredeco, ĉar malmultaj dubas pri iu novaĵ-programero.Eĉ la skeptikuloj transformis "Jornal Nacional" en kutimon, dank'al ĝia strukturo de rapidaj informoj en bonega teknika finpreparo.

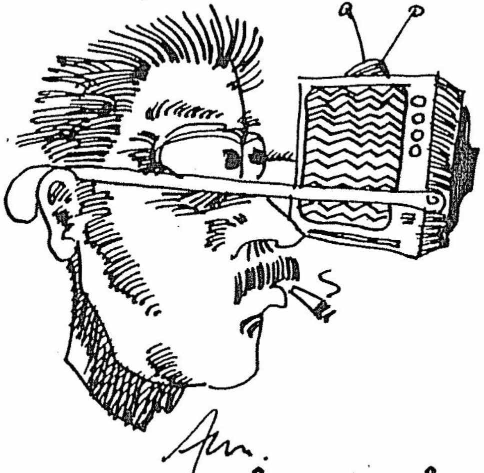

Sed kia trompema ĝi estas.Ĉiu demando estas nur unu-flanka.Dum Antônio Carlos Magalhães parolas senĉese, lia plej granda kontraŭulo, guberniestro Waldir Pires, de Bahia, ne estas menciita eĉ kiam estas neevitebla sia fizika ĉeesto en oficialaj ceremonioj. Eĉ "Perestroika" havas malpli da minutoj ol la reklamoj por la sekvantaj programeroj de TV-Reto Globo.Kvamkam nekonata, la ĉevalino "Miss Globo" gajnis iufoje pli ol ses minutoj en longa eldonaĵfino pro tio, ke ĝi alvenis lastloke en sensignifa konkuro internacia.Kiel la nomo indikas, ĝi estas propraĵo de la staci-posedanto.Okulfrape do manipulante la realecon.Sed la popolo ŝatas tion.Samkiel ĝi adoras sian teleromanon - iu speco de programero pli honesta ol la novaĵ-programero, ĉar ĝi sindestinas nure kaj videble al vendado de iluzioj.Nur eksterne moderne.Trokuraĝaj kondutoj sekvas la hodiaŭan modon en karioka suda urbparto, sidejo de Globo, kiu nuntempe estas la nura produktanta tiujn legitimajn preferojn naciajn, sed nur ĝis la punkto en kiu ĝi ne atingas rekte la politikajn kaj komercajn interesojn de la TV-stacio.En la unua kazo la supozata liberalismo ĉiam kaŝas iun malbonhumoran mienon elstare konservativan.Nur la geedziĝo permesas en tiaj produktaĵoj la socian ascendon.Lertaj profesiuloj ankoraŭ povas trompi tiajn limigojn, sed nenion povas fari kontraŭ la ordonoj de la dua.Ĉefe diktitaj de la "merchandising", kiu malhelpas la ekziston de kuracistoj kaj advokatoj en tiuj fikciaĵoj, ĉar ili ne estas bonaj "strat-afiŝejoj" de markoj kaj produktoj.Fotografistoj, gemodeloj, direktoroj pri mod-revuoj, permesas milon da gajnaĵoj laŭ reklamado.Sekve aktivecoj de malmultuloj en Brazilo transformiĝis en normalaĵojn sur la ekraneto.Nur unu inter ĝiaj falsaĵoj. (Fragmento de la artikolo "O Fantástico Show que Desfigura a Vida", far Maria Helena Dutra, publikigita en la gaŭĉa revuo "Wonderful"/3; esperantigis C.D.Soares)

lingve

INTERJEKCIOJ (2)

he!	- por alvoki ies atenton;
hej ho!	- " " " "
help!	- helpopetanta alvoko;
hi-hi!	- nerva aŭ knabina rido;
hm!	- por esprimi dubon, pripensemon, ĉeeston;
ho!	- por esprimi la vivecon de sento;
hum!	- montras dubon;
hura!	- por esprimi tre vivan ĝojon kaj aprobon;
huŝ!	- por fortimigi beston, por inviti al silento homon;
nu!	- por esprimi instigon al parolo;
rap-rap-rap!	- por instigi al rapideco;
ŝŝ!	- por silentigi iun;
uf!	- por esprimi laciĝon
uj!	- por esprimi subitan suferon;
ve!	- por esprimi doloron, iom patose aŭ elokvente;
vivu!	- por esprimi grandan laŭdon aŭ ĉe ektrinkado.

(El "Knedu min, Sinjorino!", far Renato Corsetti k.a.)

TCHÊ!

Gaŭĉa vokativo "tchê" devenas el la vorto "mapuche", nomo de indiĝena popolo loĝanta sude de Ĉilio, kiu elmigris al Argentinio dum la hispana konkero."Mapu" signifas "tero"; "che", "viro".

JAR-ABONU "ABC":
5 NUMEROJ KONTRAŬ
10 POŜTMARKOJ.

HUMURE

VORTLUDOJ

1. Kiu rano havas nur du piedojn?
2. Kiu urbo estas manĝebla?
3. Kiel suferas homo malsana pro kataro?
4. Kio estas komuna al ebria maristo kaj al bovo?
5. Per kiu litero oni povas fari juvelon?
6. Kiuj homoj estas tute unikaj?
7. Kial ĝirafo neniam estas sola?
8. Kial oni devas malhelpi, ke kato kantu?

Respondoj: 1.La kampa-rano, 2.La kukurbo, 3.Li suferas kvazaŭ li havus aron da katoj en si! (kat-aro), 4.Ambaŭ remaĉas. (re-maĉas) (rem-aĉas), 5.Per lo (perlo), 6.La negroj ĉe Senegaloj, ĉar ili estas senegalaj (sen-egalaj), 7.Ĉar ĝi havas kolegon (kol-egon), 8.Ĉar certe okazus katastrofo (kata-strofo). (El la libro "Cours Pratique d'Esperanto", Paris, 1924)

SPRITAĴOJ

- Ĉu vi vere kredas, ke malfeliĉo resultiĝas, se oni edziĝas en vendredo?
- Kompreneble, kial vi atendas, ke vendredo faru escepton de la regulo?

oOo

- Ĉu mi povas esti punita pro io, kion mi ne faris, patro?
- Certe ne, mia infano.
- Tre bone; mi ne faris mian hejmtaskon por la lernejo.

oOo

- Vi, virinoj, eltenas dolorojn pli heroe ol la viroj.
- Kiu rakontis tion al vi? Ĉu kuracisto?
- ne, ...ŝuisto.

(El la libro "Gaja Leganto per Esperanto", far P.E.Schwerin)

T-ĈEMIZOJ EN/PRI ESPERANTO:

AMARÍLIO HEVIA CARVALHO
CAIXA POSTAL 1107
20001-RIO DE JANEIRO-RJ

Gabrovano (loĝanto de Gabrovo, Bulgario, kiun oni tradicie primokas) havis multajn laborojn en Sofio kaj luis taksion.Kiam la veturado estis finita, la ŝoforo, skribante la konton, demandis:
- He, ĉu nia ĉefurbo plaĉis al vi?
- Verdire, mi nenion vidis - respondis la gabrovano - dum la tuta veturado miaj okuloj estis fiksitaj al la taksimetro...

oOo

Gabrovano sidis ĉe tablo kun aliaj gastoj.Li elpoŝigis skatolon kaj proponis cigaredon al sia najbaro maldekstre.
- Dankon, mi ne fumas.
Li proponis al sia dekstra najbaro, sed li ankaŭ estis nefumanto.
- Kial vi ne proponis al la dommastro, kiu sidas kontraŭ vi? - demandis la edzino.
- Li estas fumanto - respondis la gabrovano.

oOo

Gabrovano eniras hotelon kaj demandas pri la prezoj de la litoj.
- En la unua etaĝo, 5 levoj, en la dua, 4, en la tria, 3 levoj kaj en la kvara, 2 levoj - respondis la hotelestro - niaj prezoj estas sufiĉe malaltaj.
- Jes, vere, sed via hotelo ne estas sufiĉe alta! (El la revuo "La Lampiro")

oOo

- La ideo pri eterneco estas tiel vasta, ke neniu homo povas kompreni ĝin.
- Sensecaĵo! Aĉetu aŭtomobilon partopage kaj vi baldaŭ komprenos, kio estas eterneco!

oOo

La esploristo priskribis unu el siaj danĝeraj aventuroj al granda aŭskultantaro strĉe atenta:
- ...nun mi ekkaptis la kolon de la leono, ruliĝis kun ĝi tien kaj reen, kaj...
Voĉo:
- ...falis el la lito!

Jânio ĉe la prezidanteco ne estus tiel malbone...

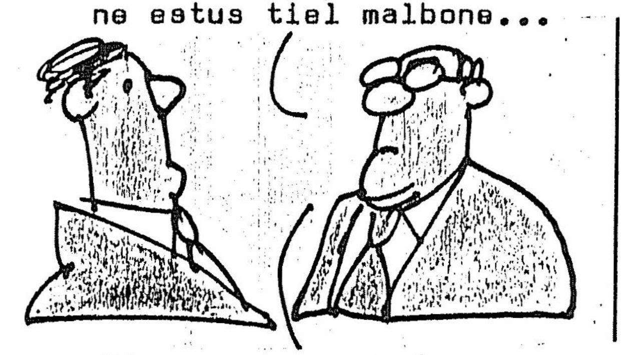

Fine, sep monatoj pasas rapide...

LUÍS FERNANDO VERISSIMO

15-JARAĜA ESPALERNANTO EDUARDO MARCANT ENGELSING KONKERIS LA 3-AN LOKON ĈE LA "CONCURSO DE CRÔNICAS JOVEM ESCRITOR/ 1988", ARANĜITA DE "ACADEMIA LITERÁRIA FEMININA DO RIO GRANDE DO SUL"."ABC" PUBLIKIGAS SUBE LA PREMIITAN KRONIKON, VERA MANIFESTACIO DE LA HOMARANA SPIRITO:

Eduardo/ foto ZH

MALFERMITE AL LA PUBLIKO

Iufoje ekzistis planedo.
Ĝi ne estis granda, sed ankaŭ ne estis malgranda.Eĉ nek bela nek malbela.Ĝi estis nur eksterordinara.

En ĝi vivis tre inteligentaj estuloj.

Tutklare, ke ĝi ne restis ĉe la nivelo de ĝiaj loĝantoj...Ĝi estis tro malkomforta por ili.La loko danĝere pleniĝis de teruraj arboj kaj plantoj, birdoj blekante la tutan tempon, riveroj kaj lagoj senkoloraj kaj neallogaj; tedaĵo! Ili bezonis ŝanĝi.

La senutilaj kaj superfluaj floroj estis senkapigitaj, kaj la stultaj bestoj, anstataŭigitaj de mirindaj dentradaroj.

Tutklare la loĝantoj estis ĉiam okupitaj, ili priokupiĝis nur pri seriozaj aferoj.Disciplino antaŭ ĉio.Nenia sentimentalismo.Amo estis honta memoraĵo de la pasinto.Pluvtago estis nenio krom pluvtago, kaj stelo en la ĉielo estis nenio krom stelo en la ĉielo.

Rideti signifis mortpunon.

Pripensadi... stultaĵo! Tempo estas mono.

Dank'al ilia saĝo ili aboliciis la poetojn - kiuj nur tempoperdigis ilin. Kaj sindediĉis ekskluzive al la inĝenia teknologio, por ke ili progresu plirapide.Ili deziregis perfektan sistemon: ili klasifikis ĉion laŭ la koloro kaj volumo; ilia universo identiĝis per numeroj, tiel ne estus esceptoj, estus limoj.Tiam ili progresis ĝis la punkto, ke la malperfektaĵoj ne ekzistis.

Ili ekidolkultis unu solan dion, la nura kreinto de la aferoj, la celo por la rimedoj, la vivideallo.

Nun ĉio tio estus ebla pere de li...

Post momento ili konkeris la ĉielon, la stelojn, la kosmon.

Kaj la estuloj fariĝis ankoraŭ pli inteligentaj, tiel inteligentaj, ke ili inventis bombon kaj sindetruis.

(elportugaligis C.D.Soares)

Ja!

MASKLISMO X TOTALISMO

La masklista pensmaniero kiu ankoraŭ superregas en la latin-amerikaj socioj estas unu el la profundaj kaŭzoj de la tolereco de la popolo rilate al la totalistaj povoj.Ekzistas ia nekonscia kunkulpeco inter la popolo kaj la diktatoroj ĉar la popolo alkutimiĝis ekde la infaneco submetiĝi al la aŭtoritato de la patro.Brazilo estas lando en kiu oni bategas la virinojn kiam ili ne restas fidelaj.Tute ne temas pri subtakso de la ekonomiaj kaj sociaj kialoj kiuj favoras nialande la militpremon de la povo cele al militistaj diktaturoj.Sed estas nekonsteble, ke nur rompante kun tiu superreganta masklismo oni povas aperigi novajn tipojn de kondutoj kiuj malebligos la revenon de tiu povoformo.La principo de la diktaturo sinkaŝas en la multeco de mikroskopiaj povoj dissemitaj tra la socio. Ekzistas iu eta diktatoro kiu dormetas en ĉiu patro, edzo, instruisto kaj funkciulo kaj estas tiuj malgrandaj neglate funkciantaj dentradoroj kiuj malebligas la funkciadon de la demokratio. (FERNANDO GABEIRA en intervjuo al la revuo "Ele Ela"/ n-ro 231)

* * *

VARBU NOVAJN ABONANTOJN AL "A B C"!

* * *

“NI SEMAS

KAJ SEMAS (...) PRI L' TEMPOJ

ESTONTAJ PENSANTE”

DECEMBRON, EN CURITIBA: 4-A SUDBRAZILA RENKONTIĜO

Paraná Esperanto-Asocio aranĝos de la 9-a (vendredo) ĝis la 11-a (dimanĉo) de decembro la 4-an Sudbrazilan Renkontiĝon, kies temo estos "Kiel restigi niajn gelernantojn en la Movado?".Krom la temo-diskutoj estos kurso gvidata de Prof.Geraldo Mattos pri gramatikaj klarigoj (1 OTN), prelegoj, lanĉo de libroj kaj art-prezentado.Kategorio 1 - Plenaĝa kongresano - pagas 1,2 OTN, Kategorio 2 - Edz(in)o de kongresano aŭ Junul(in)o ĝis 21-jara pagas 0,6 OTN.Por aliĝi al la 4-a SBR, plenskribu la suban aliĝilon, aldonu nominalan kaj trastrekitan ĉekon je la nomo de PARANÁ ESPERANTO-ASOCIO kaj sendu ĉion per la poŝto adresita al Paraná Esperanto-Asocio, Caixa Postal 1701, 80001,Curitiba, PR.

ĈE "ESPA", DAŬRIGA KURSO EKDE MARTO

La lecionoj de ESPERANTO 2 sub la kursgvidado de instruisto Cesar Dorneles Soares komenciĝos marton ĉiusabate je la 14h30min.La lernomaterialo estos varia. Tre probable estos ankoraŭ du klasoj de ESPERANTO 1 en horaroj dum la semajno sub la gvido de instruantoj César kaj Ernani Borges.

en la Mondo

Parolistoj ĉe la mikrofono en la studio de Esperanto-Sekcio de Radio Pekino.

esperanto 1985 januaro

SAN-PAŬLA ESPERANTO-ASOCIO: PERKORESPONDA KURSO

Bazajn kaj superajn kursojn per korespondado vi povas fari pere de San-Paŭla Esperanto-Asocio.Ĉiu kurso kun ricevo de la didaktika materialo per la poŝto kostas 3 OTN-j pagendaj per nominala ĉeko. La kursoj estas 4-6 monataj.Pliaj informoj ĉe San-Paŭla Esperanto-Asocio: Rua Faustolo, 124 CEP 05041 , São Paulo, SP; telefonn-ro 62-1183.

PRIESPERANTA ARTIKOLO ĈE "LE ROTARIEN"

La franca filio de "Rotario Internacia" publikigis bonan dupaĝan artikolon pri Esperanto en la pasintjara novembra numero de sia revuo,"Le Rotarien"

****

JARABONU "ABC": 5 NUMEROJ KONTRAŬ 10 POŜTMARKOJ

****

ALIĜILO: *4-a SUDBRAZILA RENKONTIĜO*

Nomo: ____________________

Adreso: ____________________ *Poŝtkodo:* __________

Urbo: __________ *Stato:* __________ *Tel.:* __________

Kategorio: __________ *KURSO: Jes* __________ *Ne* __________

Sugestoj de duboj por la Kurso:

1 - ____________________

2 - ____________________

ABC-apogo

Caixa Postal, 1701 — 80.001 — Curitiba — Paraná

PERSONE

NOMO: CLEONICE DE LIMA
NASKIĜDATO: 7/8/62
LOKO: Porto Alegre
SIGNO: Leono
DISTRAĴOJ: Promeni; iri al la kinejo; ekskursi
MANĜAĴOJ: Lazanjo, "panqueca" , terpomaj kuketoj, fritita terpomo, salatoj, sed mi plej ŝatas dolĉaĵoj.
IOM PRI VI: Bona: mi estas ridema ŝategas kanti, kvamkam mia voĉo estas terura; mi ŝatas partopreni em teatraĵoj; mi parolas al la naturo (suno, luno, steloj, arboj , birdoj ktp), ili scias multe pri mi. Malbona: Bedaŭrinde mi ne sukcesas facile forgesi la malbonajn aferojn kiujn la personoj faras al mi; mia koro estas "malmola" ; mi estas malbona persono.
FILMOJ NEFORGESEBLAJ: La filmoj de Charlie Chaplin, "Hair", "E o Vento Levou", "A Rosa".
TV-PROGRAMEROJ VIDINDAJ: "TV Pirata", "A Praça é Nossa", "Disneylândia", "A Bela e a Fera".
GEAKTOROJ: Marília Pera kaj Marcos Paulo
GEKANTISTOJ: Roberto Carlos kaj Joana
KION ŜATEGAS VI: Vivi
KION MALŜATEGAS VI: Kiam mi estas malĝoja
KION VI PLEJ ŜATAS EN ALIULOJ: Simpleco kaj sincereco
KION PLEJ MALŜATAS: Cinikeco
REVOJ: Vojaĝi tra la mondo kaj havi oportunon koni multajn esperantistojn.
VIVO: Oportuno plibonigi mian animon kaj spiriton.
MORTO: Kunigi al la amatuloj, kvamkam mi preferas resti en la tero kaj ĝui la vivon.
HOBIOJ: Danci, foti, ludi muzikajn ilojn, ludi en parkoj.
GEEDZIĜO: Tre granda ŝanĝo en la vivo, kelkfoje ĝi estas por mi timiga, sed alifoje estas granda deziro esti en sia nova hejmo apud la amata homo.
ESPERANTO: Ilo de kompreno inter la homaro.
PLANOJ POR LA ESTONTO: Geedziniĝi kaj kune kun mia estonta edzo krei infan-vartejon.
"ABC": Tre bona kaj interesa gazeto kiun mi deziras, ke ĝi ne malaperu kiel la aliajn.
BRAZILO: Granda, bela kaj amata lando.
POLITIKO: Ambicio kaj egoismo.
LIBROJ LEGINDAJ: "Capitães de Areia", "A Dama das Camélias", " O Pequeno Príncipe", infanaj libroj spiritismaj romanoj ("E a Vida Continua", "Sublime Expiação").

SEKSAJ SIMBOLOJ

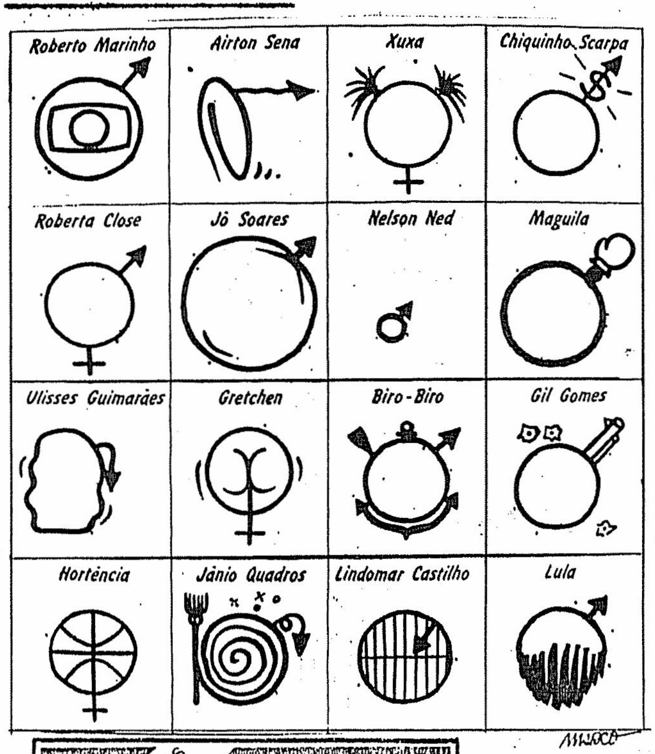

far Marco/SP, honora mencio ĉe la "II Salão Internacional de Humor de Arapongas"/PR

ABC-apogo

coleção primeiros passos 185
VORTO
BÜCHER

Izabel C. O. Santiago
O QUE É ESPERANTO
editora brasiliense

AKIREBLA
ĈE
B E L
BRAZILA
ESPERANTO-LIGO

ABC

GAŬĈA E-GAZETO SENDEPENDA

Aperas 5-foje jare. Adreso : vidu kovrilon. Ĉefredaktas: César Dorneles Soares, telefonn-ro (0512) 44.2591. Nacia cirkulado. Jarabono: brazilaj legantoj ekster Porto Alegre povas ĝin aboni kontraŭ 10 (dek) poŝtmarkoj respondaj al 10 (dek) simplaj leteroj. Oni petas interŝanĝon. Ĉiu kunlaboraĵo estas bonvena! ABC